

Barack Obamától a Pitcairn-szigetekig – törvényesített LMBTQ-jogok a nagyvilágban

1. Bevezető

2. Ki látható a fotón? Az Amerikai Egyesült Államok 32-ik elnöke, Franklin D. Rooseveltt 1884-ben két és fél évesen. A korabeli Amerikában természetes dolog volt ilyen és ehhez hasonló ruhákba öltöztetni a fiúkat - egészen hat-hét éves korukig. A ruhaipar csak az első világháborút követően kezdett eltérő ruhákat gyártani kisfiúknak és kislányoknak és bizonyos színek is onnantól váltak "fiússá" vagy "lányossá".

3. A Die Freundin című időszakosan megjelenő lesbikus témájú német magazin egy száma 1928-ból

Magazinok már a két világháború között is megjelentek. Ezzel párhuzamosan elindult a homoszexualitás dekriminalizációja egyes országokban (például Lengyelország 1932, Dánia 1933).

4. Los Angeles Pride 1970

A háborút követően különösen az USA-ban terjedtek el a „homofil” szervezetek.

5. Pride pillanatkép 1972-ből

A Nemzetközi Pszichiátriai Társaság 1974 óta nem tekinti pszichiátriai betegségnek és kikerült a Betegségek Nemzetközi Osztályozásából is.

6. 1982, első nemzetközi GayGames sportrendezvény San Franciscoban

7. 2014 Stockholm Pride, Fredrik Reinfeldt konzervatív miniszterelnök életében először vesz részt Pride-on.

Svédországban a homoszexualitást 1979-ig számított betegségnek. A svédek úgy tiltakoztak ellene, hogy beteget jelentettek a munkahelyükön, mondván aznap „kicsit” homoszexuálisnak érzik magukat.

8. Az első ország a világon, ahol törvényesen elismertek bizonyos fokú jogokat meleg és lesbikus párok számára Dánia, ahol 1989 márciusában fogadtak el ezzel kapcsolatos törvényt. A fényképen Axel és Eigil Axgil látható, az első összeadott pár. A negyvenes évek vége óta melegjogi aktivisták voltak.

A bejegyzett élettársi kapcsolatot sokan az egyenlő házasság előszobájának tekintik, hisz bizonyos jogokkal felruházta az azonos nemű párokat (például egymás után öröklés, kórházban kiadhatnak a másik félnek információkat, adókedvezmények), míg mások szerint jó kifogás a politikusoknak arra, hogy utána 10-20 évig ne vegyék elő

komolyabban újra a témát.

9. Ma, 2015-ben a világon 21 olyan ország van, ahol törvényes az azonos neműek házassága. Két kivétellel mindenhol a törvényhozás, a parlament döntött róla. Időrendi sorrendben: **2001** Hollandia, **2003** Belgium, **2005** Spanyolország, Kanada, **2006** Dél-Afrikai Köztársaság (a kontinensen az egyetlen!). **2009** Norvégia, Svédország, **2010** Portugália, Izland, Argentína (70% támogatta) **2012** Dánia, **2013** Brazília, Franciaország, Uruguay, Új-Zéland, Málta (bejegyzett élettársi kapcsolat, de a házassággal megegyező jogok). **2014** Nagy-Britannia (Anglia és Wales, Skócia az év végén csatlakozott, Észak-Írországon több tüntetés is volt), Finnország, **2015** Luxemburg, Szlovénia, Írország (népszavazás), Grönland, USA. Emellett Mexikó egyes városaiban törvényes, illetve Izrael elismeri a külföldön kötött házasságokat, valamint lehetséges a gyermeknevelés is.
10. A belga és szocialista Elio di Rupo volt a világon az első nyíltan meleg miniszterelnök (2011-2014)
11. 2014 decemberében a negyedik alkalommal megrendezett Nelson Mandela Bay Pride-on a dél-afrikai Port Elizabeth városában felhúzták a legnagyobb lobogó zászlót, amely 12 X 8 méteres és a Dél-Afrikai Köztársaság legmagasabban elhelyezkedő zászlórúdjára helyezték.
12. A fényképen az izlandi szociáldemokrata Jóhanna Sigurðardóttir és felesége Jónína Leósdóttir látható. Jóhanna a világon az első nyíltan lesbikus miniszterelnök 2009 és 2013 között, felesége drámaíró.
13. Az utolsó francia elnökválasztáson a végül győztes szocialista Francois Hollande egyik legfontosabb választási ígérete volt, hogy elfogadtatja az azonos neműek házasságát lehetővé tevő törvényt. A reformot két évvel ezelőtt, 2013 májusában – komoly parlamenti és társadalmi vitát követően, olykor hatalmas tüntetéseket és ellentüntetéseket sem nélkülözve – sikerült is elfogadtatni. Hivatalos statisztikák szerint, ha lesbikus és meleg esküvőkről van szó, akkor Párizs az éllovas. Itt 2014-ben a házasságkötések 13,5 százaléka, azaz minden nyolcadik született azonos neműek között.
14. 2014-ben a skandináv országok közül utolsóként Finnországban is megszavazták az azonos neműek házasságát (regisztrált élettársi kapcsolatra 2002 óta volt lehetőség). A Finn Parlament 105 – 92 arányban megszavazta meg. A törvény egyben az örökbefogadást is lehetővé teszi a lesbikus és meleg párok számára.
15. David Cameron: Nem annak ellenére támogatom az azonos neműek házasságát, mert konzervatív vagyok, hanem pontosan azért támogatom, mert konzervatív vagyok. „Az azonos neműek házasságának lehetővé tétele sokat elárul arról, milyen ország is vagyunk valójában. Olyan ország vagyunk, amely az egymás tisztelete, a tolerancia és

az egyenlőség szép hagyományára épít.” Több esküvőre is meghívták már.

- 16.** Tüntetés Belfastban, Észak-Írországban. A városháza elé vonuló menetet az Ír Kereskedelmi Szövetség (ICTU), az Amnesty International és a Rainbow Project szervezte. Az ICTU nyilatkozatot adott ki: *“Történelmet írtunk, amikor 2005-ben Észak-Írország volt az első ország az Egyesült Királyságban, ahol törvényessé vált az azonos nemű párok bejegyzett élettársi kapcsolata. Tíz évvel később ott tartunk, hogy ennek a két szigetnek minden más részén megvalósult a házassági egyenlőség, Észak-Írország polgárai viszont hátramaradtak.”*
- 17.** Januárban lépett életbe Luxemburgban az azonos neműek házasságát lehetővé tevő törvényt. Xavier Bettel helyettese is meleg férfi. A miniszterelnök esküvője idén tavasszal volt, partnere belga.
- 18.** Az első luxemburgi házasságkötés Henri Huber és Jean Paul Olinger nevéhez fűződik. Érdekeség, hogy 2004-ben ők voltak az első bejegyzett élettársi kapcsolatot igénybe vevő pár is. A két, hatvanon túl járó urat a főváros polgármestere, Roberto Travesini adta össze.
- 19.** Enda Kenny konzervatív ír miniszterelnök ünnepel. Az elmúlt két évtizedben sokat változott a gondolkodása a témával kapcsolatban. A népszavazáson több, mint 60% volt az igenek aránya.
- 20.** Nemre buzdító plakát az ír népszavazáson (nemcsak az azonos nemű párokat zárja ki, de például a gyereket egyedül nevelő szülőket is)
- 21.** Igenre buzdító plakát az ír népszavazásón
- 22.** Grönlandon a parlament egyhangúlag szavazta meg a házassági egyenlőséget.
- 23.** Pitcairn-szigetek: A házassági egyenlőség megvalósítása azért is örömteli esemény, mert a sziget lakói egyébként kifejezetten vallásosak, a XIX. században adventista hitre térítették őket és mindig is igyekeztek szigorú erkölcsi szabályok szerint élni, amelyben korlátozták a táncot, dohányzást, alkoholfogyasztást, de még az érzelmek túlzott kifejezését is.
- 24.** A szigeteket nem könnyű megközelíteni, mert légi közlekedés nincs, az 5300 km-es hajóút pedig Aucklandből egy hétig tart. Másik megközelítési lehetőség a Francia Polinéziához tartozó Mangareva-sziget kikötőjéből induló hajókkal. Ez a hajóút 30 órás. Évente átlagosan 12 kirándulóhajó is kiköt itt, illetve lehorgonyoz a szigettől kellő távolságban, ugyanis nincs kiépített kikötő. A partraszállás csónakokkal történik, ha nem túl viharos az óceán. Előfordulhat az is, hogy valaki eljut a Pitcairn-sziget Bounty-öblébe, de a viharos időjárás miatt nem tud partra szállni.

- 25.** USA: 2014 január: Ő Annise Parker (j) és párja. A hölgy Houston (Texas) nyíltan leszbikus polgármestere. Újdonsült feleségével 23 éve ismerkedtek meg. Mivel Texas államban még törvényileg ekkor nem volt lehetséges, így Kaliforniában mondták ki a boldogító igent.
- 26.** Barack Obama. Sokáig úgy gondolta, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolat is elég. Aztán egy családjával töltött vacsora elgondolkodtatta: a lánya teljes természetességgel beszélt arról, hogy egyik osztálytársának két édesapja van. Az újraválasztási kampánynak már úgy ment neki, hogy támogatja az azonos neműek házasságát.
- 27.** A Fehér Ház is szivárványszínűbe öltözött a Legfelsőbb Bíróság döntése után: A meleg pároknak alkotmányos joga, hogy a törvény előtt házasságot köthessenek. Előtte 37 szövetségi államban köthettek házasságot az azonos nemű párok.
- 28.** A Gallup közvélemény-kutató intézet évente felmérést végez az amerikai állampolgárok körében, vajon hány százalékuk támogatja az azonos neműek házasságát. A kérdést először tizenkilenc évvel ezelőtt, 1996-ban tették fel, akkor 27% támogatta, tavaly ez az arány már 55% volt. Idén a szám tovább nőtt.

Ma az Amerikai Egyesült Államok lakosságának 60 százaléka támogatja a meleg és leszbikus párok törvényes házasságát, ami fantasztikus szám és nem kevés szerepe van benne Barack Obama egyértelmű kiállásának. Demokraták: 76%, Republikánusok: 37%.

- 29.** Bill de Blasio, New York Demokrata-párti polgármestere a Brooklyn Pride-on
- 30.** Bill de Blasio azonos nemű párokat ad össze június 3-a után
- 31.** Bill de Blasio a New York Pride-on („Keresd Elmót”)
- 32.** Ki a következő?
- 33.** Németország: *“Az azonos neműek házassága nem célja ennek a kormánynak”* – e mondattal zárta rövidre az idén tíz éve hivatalban lévő német kancellár, Angela Merkel azokat a felröppenő követeléseket, miszerint a kereszténydemokrata-szociáldemokrata koalíciónak lépnie kellene végre az egyenlő házasság megvalósítása érdekében. *“Minden ország maga alkotja a törvényeit. Van amelyik ilyen utat jár be, mások másmilyent. Mi, németek olyan utat taposunk ki, amely illik Németországhoz”* – nyilatkozta a kormányzóvivő, miután szerdán kisebb változásokat hajtott végre a bejegyzett élettársi törvényen, ami így tartalmilag közelebb áll a házassághoz, de még mindig nem egyenértékű azzal. A lakosság 75%-a támogatja az azonos neműek házasságát.
- 34.** Görögország: Bár az Emberi Jogok Európai Bírósága már két évvel ezelőtt felszólította az akkori görög kormányt, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatot terjessze ki a meleg és leszbikus párokra is, mostanáig nem történt változás. A kormányzó radikális baloldali Syriza párt azonban a héten benyújtott egy törvénytervezetet, amely biztosítást, adókedvezményt és örökösödési jogot nyújtana a bejegyzett élettársi kapcsolatot kötő azonos nemű pároknak is.

A kormányzó pártnak biztos többsége van a Parlamentben, így a tervezetet várhatóan fennakadás nélkül elfogadják. Korábban 2008-ban egy görög meleg pár már kísérletet tett házasságkötésre, de azt akkor a bíróság érvénytelenítette.

- 35. Olaszország:** Megszámlálhatatlan sikertelen próbálkozás után az olasz parlament Alsóháza szerda délután első alkalommal fogadott el javaslatot az azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolatáról. A kormányzó Demokrata Párt által előterjesztett indítvány javaslatot tesz a kormánynak *“bejegyzett élettársi kapcsolatáról szóló törvény elfogadására, különös tekintettel az azonos nemű párok helyzetére.”*

A római katolikus egyház befolyása alatt álló országban az adott különösen nagy lökést az ügynek, hogy május 22-én népszavazás keretében a szintén katolikus Írország 62 százaléka támogatta az azonos neműek házasságát. Ezután nyilatkozott úgy Matteo Renzi olasz miniszterelnök, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatáról szóló törvény nem halogatható tovább.

Nyugat-Európában mára Olaszország maradt az egyetlen ország, amely sem a házasságát, sem az élettársi kapcsolatát nem ismeri el az azonos nemű pároknak.

- 36. Ignazio Marino** lesbikus párt ad össze. Habár az országban egyelőre tiltott az azonos nemű párok házasodása, Rómában – és még néhány régióban – a helyi szabályozás szerint bejegyzett élettársi kapcsolatra lehetőségük van.
- 37. Ignazio Marino**
- 38. Lengyelország:** Robert Biedron 38 éves politikus, a 90 ezer lakosú Słupsk városának nyíltan meleg polgármestere, a szavazatok 57 százalékaival választották újra. A lengyel parlament többször is szavazott a bejegyzett élettársi kapcsolatáról, mindaddig sikertelenül. Jobboldali, erősen katolikus ország.
- 39. Dariusz Michalczewski** profi bokszoló: „Az LGBT-emberek támogatója vagyok, mert olyan országban akarok élni, ahol nem diszkriminálják a homoszexuális barátaimat.”
- 40. Palau** – megtörtént a homoszexualitás dekriminalizációja.
- 41. Mozambik** – szintén dekriminalizáció, de még így is ma több, mint 70 országban törvénybe ütköző. Mozambik június 29-én egy lépéssel közelebb került a homoszexuálisok elfogadásához. Ekkor lépett életbe az Armando Guebuza elnök által tavaly decemberben aláírt új Büntetőtörvénykönyv, amely már nem tesz említést az LGBT-közösségről. A homoszexualitás mint *“a természet elleni bűn”* volt számon tartva már a portugál gyarmatosítások ideje óta. Bár három évig terjedő kényszermunkával volt büntethető, ennek ellenére nagyon ritkán ért mozambiki homoszexuálisokat bármilyen zaklatás.

Az új kódexszel Mozambik átkerül abba a húsz afrikai államot magába foglaló csoportba, ahol a homoszexualitást törvény egyáltalán nem szankcionálja, vagy kimondottan lehetővé teszi.

- 42. Világtérkép**